

*Dom św. Faustyny – Pomocna Dłoń
Caritas Diecezji Ełckiej
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1
w Ełku*

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr FK-VI.0030.989.2015 z dnia 22 września 2015 roku /**akta kontroli str. 1**/ zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Marzena Przybylska - główny specjalista,
 2. Katarzyna Brewka - główny specjalista, kierująca zespołem kontrolnym,
- przeprowadził w dniach 22 i 23 września 2015 r. kontrolę problemową w Domu św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej, Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1 w Ełku. Przedmiotem kontroli była ocena działalności zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w świetle przepisów:
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2015 poz. 332 ze zm.), zwanej dalej ustawą,
 - Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720), zwanego dalej rozporządzeniem.

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto skrótów:

1. Placówka / Dom nr 1 / PO-W nr 1 – co oznacza: Dom św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1 w Ełku, ul. Wojska Polskiego 45,
2. Dyrektor / Dyrektor Placówki / Dyrektor Domu – co oznacza: dyrektora Domu św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej, Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1 w Ełku, pana Marcina Chilickiego,
3. Zespół - co oznacza: zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka,
4. Regulamin – co oznacza: Regulamin Organizacyjny Domu św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej, Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1 w Ełku,
5. ocena – co oznacza: okresową ocenę sytuacji dziecka, w rozumieniu art. 136 ustawy,
6. Karta – co oznacza: kartę Okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2013 r. do dnia jej zakończenia i przeprowadzono ją w obecności pana Marcina Chilickiego - Dyrektora Domu św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej, Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1 w Ełku, oraz pani

██████████ – wychowawcy pełniącego funkcję Kierownika, w oparciu o analizę prowadzonej w Placówce dokumentacji oraz informacje przekazane bezpośrednio. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze prowadzonym przez jednostkę.

Ustalenia:

Dom św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Elckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1w Elku powstał w wyniku przekształcenia placówki wielofunkcyjnej pn. Dom św. Faustyny – Pomocna Dłoń z siedzibą w Elku w 5 odrębnych placówek opiekuńczo-wychowawczych, i od dnia 23 października 2014 roku, z chwilą uzyskania zezwolenia wojewody, funkcjonuje jako placówka 14 - osobowa typu socjalizacyjnego. Podmiotem prowadzącym Placówkę jest Caritas Diecezji Elckiej.

W dniu podjęcia czynności kontrolnych (tj. w dniu 22 września 2015 r.) w ewidencji Placówki widniało 11 dzieci, z czego 1 wychowanka przebywała na ucieczce /**akta kontroli str. 2/**.

Dokumentem regulującym pracę Placówki jest *Regulamin Organizacyjny Domu św. Faustyny Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Elckiej, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1* przyjęty w dniu 10 grudnia 2014 roku /**akta kontroli str. 3-35/**. Analiza powyższego dokumentu wykazała, że wymaga on uzupełnień i dostosowania do aktualnych przepisów prawnych w następującym zakresie:

- w podstawie prawnej działania Domu powołano nieaktualne rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (winno być z dnia 3 sierpnia 2012 r., a nie z dnia 23 grudnia 2004 r.);
- w § 11 ust. 1 należy dokonać zmian zgodnie z art. 231 ustawy, to jest wskazać termin 31 grudnia 2015 r. jako właściwy do umieszczania w placówce dzieci powyżej 7 roku życia, a nie termin 19 września 2018 r.;
- w § 11 ust. 2 uzupełnić o zgode dyrektora placówki, jako jeden z warunków pozostania w instytucjonalnej pieczy zastępczej po ukończeniu 18 roku życia;
- w § 27 skład zespołu uzupełnić o rodziców dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej; w punkcie 2, zgodnie z art. 137 ust. 1 pkt 2 ustawy słowo „lub” zastąpić „i” (o ile placówka zatrudnia zarówno psychologa jak i pedagoga);
- w § 56 pkt. 4 dokonać zmian zgodnie z zapisami § 18 ust.1 pkt. 8 rozporządzenia, to jest wskazać 1 % kwoty, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy, jako minimalną wysokość kwoty pieniężnej do własnego dysponowania;
- w § 47 dokonać zmian współgrających z zapisami § 30 Regulaminu organizacyjnego placówki. Wskazanie w § 47, iż plan pomocy dziecku modyfikowany jest w zależności od sytuacji dziecka nie rzadziej jednak niż raz na kwartał jest niezgodny z zapisami § 30 w/w regulaminu oraz zapisami art. 136 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którymi to zespół podejmuje decyzję o modyfikacji planu pomocy dziecku w toku dokonywania okresowej oceny sytuacji dziecka. Zatem, w opinii kontrolujących częstotliwość sporządzania modyfikacji planu pomocy dziecku winna z być zbieżna z częstotliwością dokonywania oceny;
- wykazany w § 59 pkt 26 obowiązek uczestniczenia w niedzielnej Mszy Świętej przenieść do kategorii praw wychowanków zawartych w § 59 Regulaminu. Zgodnie

bowiem z Konwencją o Prawach Dziecka (art. 14 ust. 1) respektować należy **prawo** dziecka do swobody myśli, sumienia i wyznania. Nadto, w myśl art. 53 ust. 6 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej nikt nie może być zmuszany do uczestniczenia ani do nieuczestniczenia w praktykach religijnych.

Zasady działalności zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w przedmiotowej Placówce zawarte są w § 27-30 *Regulaminu Organizacyjnego Domu św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Elckiej, Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1 w Elku* /**akta kontroli str. 13-15/**. Poza koniecznością uzupełnienia zapisów o składzie Zespołu (o czym mowa wcześniej) dokument nie wymaga zmian w tym zakresie.

Z uwagi na fakt, że Dom nr 1 jako odrębna placówka funkcjonuje od 23 października 2014 roku, szczegółowej analizie poddano działalność Zespołu od tego czasu do dnia zakończenia kontroli.

Stwierdzono, że obligatoryjne posiedzenia Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w Placówce odbyły się w dniu 20 listopada 2014 roku, kolejne natomiast 20 maja 2015 roku, zatem nie rzadziej niż co pół roku, co jest zgodne z art. 138 ustawy. Terminowo, to jest nie rzadziej niż co 3 miesiące, dokonywano także oceny dla dziecka poniżej 3 roku życia (córkę pełnoletniej wychowanki).

Ustalono także, że do udziału w posiedzeniach Zespołu zapraszano osoby wskazane w art. 137 ust. 1 ustawy.

Praca Zespołu udokumentowana została w formie zbiorczego protokołu z posiedzenia Zespołu oraz w formie kart *Oceny sytuacji dziecka przebywającego w instytucjonalnej pieczy zastępczej*, odrębnych dla każdego dziecka.

Ustalono, że poddane analizie karty Ocen (wszystkich dzieci umieszczonych w placówce w dacie kontroli) nie zawierały wymaganych obszarów, o których mowa w art. 136 ustawy, to jest:

- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej, oraz
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Wniesiono także uwagi do poniższych obszarów oceny (dot. kart ocen z listopada 2014 r):

- Ustalenie aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka – w kartach: [REDAKCYJA]
[REDAKCYJA] informacje w tym zakresie ograniczały się tylko do opisu kontaktów z poszczególnymi członkami rodziny /**akta kontroli str. 35, 41, 47, 53, 59, 71/**
- Analiza stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną – w kartach: [REDAKCYJA]
[REDAKCYJA] - brak analizy stosowanych metod pracy z rodziną /**akta kontroli str. 43, 49, 55, 61, 67, 73/**
- Modyfikowanie planu pomocy dziecku – w kartach [REDAKCYJA]
[REDAKCYJA] dokonano wpisów o treści: „w oparciu o ustalenia zespołu” przy czym w żadnym innym miejscu Zespół nie dokonał wpisu czy zachodziła potrzeba modyfikacji planu pomocy dziecku, lub czy zmieniał się cel główny pracy z dzieckiem /**akta kontroli str. 37, 43, 49, 55, 61, 67, 73/**.

Z uwagi na różnorodność zapisów dotyczących wniosku o pozostawienie wychowanka w placówce, w ramach instruktażu pouczono Dyrektora Placówki, aby wniosku tego nie ograniczać w sposób kategoryczny:

- pozostawić do 18 r.ż.
- pozostawić do pełnoletności
- pozostawić do ukończenia etapu edukacyjnego

lecz dookreślić konkretną okolicznością, tj. usamodzielnieniem.

Analiza ocen sytuacji wychowanków dokonanych w maju 2015 roku wykazała, że nieprawidłowości mają bardzo podobny charakter jak nieprawidłowości wykazane w listopadowej ocenie i dotyczą podobnych obszarów / **akta kontroli str. 77-106/**.

Stwierdzono, że Placówka realizowała obowiązek wynikający z nowelizacji ustawy, nakładający konieczność zapraszania do udziału w posiedzeniach Zespołu rodziców niepozbawionych władzy rodzicielskiej.

W kartach *Okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w instytucjonalnej pieczy zastępczej* widnieją podpisy poszczególnych dzieci, dokumentujące fakt zapoznania się z wpisami na temat ich sytuacji osobistej, rodzinnej, funkcjonowania emocjonalno-społecznego oraz ich potrzeb, do czego zgodnie z art. 4a ustawy, zobowiązane są podmioty realizujące zadania wynikające z ustawy, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. W ramach instruktażu pouczono Dyrektora, aby udokumentować także fakt zapoznania dzieci z wnioskami po dokonaniu przez Zespół oceny.

Ustalono, że od 23 października 2014 roku do dnia zakończenia kontroli, w toku dwóch posiedzeń obligacyjnych, Zespół dokonujący oceny sytuacji dzieci sformułował 25 wniosków dotyczących pozostawienia ich w Placówce, 1 wniosek dotyczący powrotu do rodziny biologicznej, 2 wnioski dotyczące umieszczenia w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej /**akta kontroli str. 106/**.

Stwierdzono także, że w badanym okresie Zespół zbierał się doraźnie:

- 9 stycznia 2015 r. na okoliczność usamodzielnienia się pełnoletniej wychowanki,
- 20 lutego 2015 r. na okoliczność przyjęcia 1 dziecka,
- 20 marca 2015 r. na okoliczność przyjęcia 5 dzieci,
- 28 sierpnia 2015 r. na okoliczność usamodzielnienia się pełnoletniego wychowanka.

Analiza dokumentacji Zespołu wykazała, że Placówka realizowała obowiązek wynikający z art. 138 ust. 2 ustawy, to jest przysyłała do właściwych sądów wnioski Zespołu dotyczące zasadności dalszego pobytu dzieci w Placówce.

W toku kontroli przeprowadzono także rozmowy z obecnymi w Placówce dziećmi, a zgłoszone przez nie uwagi, dotyczące między innymi:

- jakości zakupywanych kosmetyków, obuwia i odzieży,
- dostępności Internetu,
- urozmaicenia jadłospisu

na bieżąco omówiono z p. Marcinem Chilickim – Dyrektorem Placówki.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnosząc o podjęcie stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

- m 1. Dokonać zmian w Regulaminie organizacyjnym placówki, z uwzględnieniem aktualnych przepisów prawnych, a kopię tego dokumentu przesłać do wglądu organowi nadzoru. Termin realizacji – 1 miesiąc od dnia otrzymania zaleceń.
- m 2. W ramach okresowej oceny sytuacji dziecka dokonywać oceny we wszystkich wymaganych obszarach, o których mowa w art. 136 ustawy. Termin realizacji – na bieżąco.
- m 3. Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka odnotowywać w stosownej dokumentacji fakt zapoznania wychowanka z ustaleniami Zespołu, stosownie do zapisów z art. 4a ustawy. Termin realizacji – na bieżąco.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 197d ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U.2015, poz. 332 ze zm.), przysługuje prawo zgłoszenia do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego zastrzeżeń do ww. zaleceń pokontrolnych, w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Wanda Sylwia Kicińska
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie

Do wiadomości:

Ks. Dariusz Kruczyński – Dyrektor Caritas Diecezji Elckiej

GŁÓWNY SPECJALISTA
Katarzyna Biewka
Katarzyna Biewka

KIEROWNIK ODDZIAŁU

Witold Uzyello
Witold Uzyello